

MŰLEÍRÁS

NÉMETH BOGLÁRKA
Képzalkotás szak

Kaposvár
2023



Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Képzéskészítés Szak



Konzulens:	Mátis Rita DLA egyetemi docens
Készítette:	Németh Boglárka OAVIK8 nappali tagozat
Intézet/Tanszék:	Rippl-Rónai Művészeti Intézet

**Kaposvár
2023**

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	4
1. TÉMAVÁLASZTÁS, CÉLOK	5
2. MŰVÉSZETTÖRTÉNETI VONATKOZÁSOK	6
2.1. ÖNARCKÉPEK A MŰVÉSZETBEN	6
2.2. EXPRESSZIONISTA ÉS SZÜRREALISTA ÁBRÁZOLÁSMÓDOK	9
2.3. KORTÁRS MŰVÉSZETI INSPIRÁCIÓK	12
3. KONCEPCIÓ	16
3.1. ÉRZELMEK KIVETÜLÉSE A TESTRE	16
3.2. <i>A RÉTEGEK</i>	19
4. KORÁBBI MUNKÁIM ÁLTALI INSPIRÁCIÓK	21
5. KIINDULÁS	22
5.1. VÁZLATOK, ELVETETT ÖTLETEK	22
6. MUNKANAPLÓ	24
6.1. KEZDETI FÁZISOK	24
6.2. KÉSZÜLŐ FÁZISOK	28
6.2.1. <i>Első kép</i>	29
6.2.2. <i>Második kép</i>	30
6.2.3. <i>Harmadik kép</i>	31
7. ELKÉSZÜLT KÉPEK	32
8. ÖSSZEGZÉS	36
8.1. KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	36
9. FELHASZNÁLT IRODALOM	37
10. HIVATKOZÁSOK	38
11. KÉPJEGYZÉK	39

BEVEZETÉS

Diplomamunkámnak egy nagyon tág, személyes és meghatározó témát választottam, ami az önarckép, önábrázolás. Ezt a témát már számtalanszor feldolgozták, mégis azt gondolom kimeríthetetlen és szubjektivitása révén mindig lehet valami újat mutatni benne.

Mindig is érdekesnek tartottam, hogy különböző művészek, festők mennyire egyedien és sajátosan tudják magukat ábrázolni, vagy épp mennyire máshogy látják magukat, mint más emberek őket. Érdekesnek találtam az időbeli változásokat is az önportrék között, hogyan, alakul, torzul vagy épp tisztul a művészek önképe, hogyan ábrázolják érzelmeiket az arcukon, milyen festészeti technikákat használnak a kívánt eredmény eléréséhez, milyen egyéb, számukra fontos és meghatározó dolgokat visznek még a képbe.

Saját önarcképet is rengeteget készítettem, főleg az előző években a karantén miatt, hiszen saját magunkat tekinthetjük a legegyszerűbb, mindig rendelkezésre álló modellnek. A sok gyakorlás következtében pedig kialakulhat bennünk egy kép magunkról, ami nem mindig tükrözi a valóságot. Foglalkoztat a téma, hogy mennyire látjuk valós énünket, hiszen arcunk csak képekről, tükörből tudjuk megismerni. Vajon mennyire rekognizálnánk magunk a valóságban, e torzulások és közvetett anyagok nélkül?

A másik vonal, ami miatt még ez egy szeretett témám, az az önkifejezés.

Egészen gyerekkorom óta voltak gondjaim, foglalkoztatott, hogy mégis hogyan tudnám kifejezni azt, hogy ki vagyok, mit szeretek, miket érzek, milyen gondolatok járnak a fejemben. Csendes, visszahúzódo gyerekként a szavak és beszéd nem volt az erősségem, gondolataim összegabalyodtak, nehéz volt körülírnom ki is vagyok. Ám amikor egyszer az általános iskolában egy olyan feladatot kaptunk, hogy rajzoljuk le magunkat és köré a kedvenc dolgainkat az mindjárt más volt, az már tetszett. A szavak összetörtségét felváltotta a vizualitás konkrétsága és máris sokkal könnyebb volt megmutatni a személyiségem képek formájában. Ezek után pedig egyre igyekeztem ezt fejleszteni, minél jobban és szebben megmutatni a legbensőbb érzelmeim, ezekhez pedig gyakran használtam saját arcom egyfajta vászonként. Számos vázlatfüzetem töltöttem meg olyan firkákkal, ahogy éppen abban az időszakban láttam magam. Ez pedig gyakran változott, és nem tagadom, néha jó visszanezegetni őket, felidézni életem különböző korszakait.

Egy másik kedvelt dolog számomra az önportréban, hogy bármennyire csúnyán, nyersen ábrázolom magam, nem sértődök meg. Kedvelem a groteszk, eltorzított arcokat, és bár a karikatúrák viccesek szoktak lenni, mindig fennáll, hogy az adott modell megsértődik, esetleg érzékenyen érinti az ilyesfajta ábrázolás. Nekem ez mindig nagy gát volt mások portréjának elkészítésekor, de sajátomnál sosem. Felszabadító érzés minél torzabb, furább rajzokat csinálni olyasvalakiről, aki semmiképp sem bánja.

Diplomamunkámban is szerepel ez a gondolkodás, arcom szabadon használom a kifejezés érdekében, egyfajta alapként, vászonként funkcionál, melyet felhasználok, melyre építkezek.

1. TÉMAVÁLASZTÁS, CÉLOK

Az önarcképen belül el kellett döntenem, mi is lesz valójában a témája, mondanivalója a munkámnak. Nagyon sokféleképp tudjuk magunkat ábrázolni, a határok már-már végtelenek, hiszen senki nem köthet bele abba, hogyan látjuk mi igazán saját énünket.

Ebből kiindulva az is érdekelt, hogy mennyire lehet fizikai valónktól elvonatkoztatni, hogy még felismerhetően önarckép maradjon. Tanulmányaim során többféle önarcképet is csináltam, olyat is, ami pusztán színekből és formákból álló absztrakt kompozíció, melyben említett színeknek és formáknak megadott jelentése van.

Mindenképp formálisabb ötletekben gondolkodtam azonban. Alapötletem a személyiség és test rétegeinek összekapcsolása, ezért is lett *Belső rétegek* a cím, utalva a párhuzamra. Konceptióm részletei pedig a munka készítése és hozzá kapcsolódó kutatások során alakult ki teljesen. Egy festménysorozatban terveztem megvalósítani ötleteim, melyben a sorozat részei egy-egy ilyen „réteget” ábrázolnak, a legkülsőbb, legbensőbb és a köztes rétegeket, illetve ezek valamilyen módon kapcsolódnának egymáshoz.

Tanulmányaim során ismerkedtem meg az olajfestékekkel, melyet rögtön meg is kedveltem, habár teljesen más módszereket és színeket használok, mint akrilfestésnél, amit szintén nagyon szeretek. Végül úgy döntöttem nagyrészt olajjal dolgozok, hisz e nehezebben kezelhető festéket az egyetem éveim alatt sajátítottam el igazán és úgy érzem ezzel be tudom mutatni szakmai fejlődésemet is.

Maga a koncepció, téma és a hozzá kapcsolódó ötletek nagyon természetesen fogalmazódtak meg a fejemben, mikor a diplomaötleteimen gondolkodtam. Mindenképpen valamilyen szürreális vagy groteszk stílust szerettem volna használni, mert nagyon kedvelem ezeket az irányzatokat és rajzaimban is ösztönszerűen szeretek szétbontani, eltúlozni és összemosni formákat, ez néha gondot is szokott okozni, ha épp realiztikus ábrázolást szeretnék elérni.

Diplomamunkám célja ezen összetett témák és motívumok egységessé hozása eddigi elsajátított szakmai tapasztalataim segítségével és egy önálló munka létrehozása mely reflektálja alkotói stílusomat és gondolkodásmódomat. Céлом még kifejezni önmagam a világ felé, bemutatni érzelmeimhez és magához a művészethez való viszonyom, melyet egyben egy eszközként is használok, hogy a néző és önmagam közt kapcsolatot teremtsék.

2. MŰVÉSZETTÖRTÉNETI VONATKOZÁSOK

Munkámat kutatásokkal kezdtem, inspirációk gyűjtésével, művészeket kerestem, kiknek munkái hatással lesznek a végső terv kialakulásakor. Először egy nagyobb áttekintést tettem, hogy a művészettörténetben milyen módon ábrázolták magukat a festők és ennek jelentősége hogyan változott az évek során. Néhány portréfestő képei között is találtam inspirációkat, habár inkább az önarcképekre fókuszáltam.

2.1. Önarcképek a művészetben

Meglepően egy viszonylag új zsáner az önarckép, a modern időkben elterjedt, régi időkben azonban nem fordítottak felé nagy jelentőséget. Ez leginkább az elmúlt korok más ideológiai és gondolkodásmódjuk miatt van, ugyanis a művész szerepe akkor teljesen más volt. Az individuum és egyediség nem volt lényeges, a művészek meglévő szabályok alapján dolgoztak, személyük nem volt a középpontban, inkább mesterembereknek számítottak. Az ókori egyiptomi, görög és római időkben a portréval rengeteget foglalkoztak, inkább történelmi, mitológiai alakokat, isteni hősöket, vezetőket ábrázoltak erősen idealizálva. Talán nem is olyan meglepő, hogy egy ilyen társadalomban a művész önmagát nem tartotta elégnek egy kép alkotásához, pénzt pedig csak a megrendelt művekhez kapott, így az is egy nagy ellenérv volt.

A középkorban már akadtak viszont olyan esetek, hogy a művész elrejtette saját magát egy csoportképen a megrendelővel együtt. Ezek felismerhető, de rejtett ábrázolások, általában vallásos figurák követőiként, a tömegben elrejtett arcokként jelentek meg. Ez egy apró előrelépés volt a művész szerepét illetően. A középkor egyébként is egy olyan korszak volt, mely a személyes üdvösséggel és önvizsgálattal volt elfoglalva.¹

Az igazi létrejötte az önarcképnek azonban a reneszánsz korszakban volt lehetőség. Eddig is akadtak elvétve művek, melyekre rámondhatjuk, hogy önarcképek, maga a zsáner viszont ebben a korszakban alakult ki teljesen. A megújult gondolkodásmód, újféle felfogások, a művész szerepének átformálódása mind lehetővé tették ezt. Az érdeklődés az egyedi személyek és individualitás felé megnövekedett. 1400 körül számos önarckép készült, de azt pontosan nem tudjuk, melyik volt a legelső.² Egyesek szerint *Jan Van Eyck* festette meg az első önarcképet, mások azt mondják, ez *Dürer* érdeme, aki már több képben is elsajátította a témát, újabb és újabb képeket festett, egyre nagyobb bátorsággal. Ő volt az első, aki élete során visszatért és fejlesztette önarcképeit, különböző korszakokban ábrázolta magát. Később ez a felfogás elterjedt lesz a művészek között, szinte egyfajta önreflektálássá válik, ahogy visszatérnek önmagukhoz és az eltelt idő alatti végbement változásokat ábrázolják.

¹ James Hall: *The Self-Portrait: A Cultural History*, Thames and Hudson Ltd, 2015

² Gombrich, Ernst H.: *A művészet története*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1974



1. Jan Van Eyck: Férfiportré vörös chaperonnal (valószínűleg önarckép) 1433



2. Dürer önarcképe 13 éves korából, 1484

A reneszánszban az önarcképek elterjedésének másik oka a szellemi újításokon kívül a technikai újítások voltak. A lineáris perspektíva mellett megjelentek újfajta tükrök, melyek tisztábbak, nagyobbak és fényesebbek voltak, mint az addig használtak.³ Ez ösztönözhatta a művészeket saját maguk, önarcképük tanulmányozására. Érdekes belegondolni, milyen különös lehetett az akkori embereknek először belenézni egy igaz, tiszta tükörbe és meglátni személyüket, melyre más lehetőség akkor nem volt. Egyszerre izgalmas és rémisztő ilyen módon szembe nézni önmagunkkal; felfogjuk létünket a valóságban, kívülálló szemlélőként láthatjuk testünk egy olyan megközelítésből, melyből máshogy nem tudjuk. Különös tükörbe nézni ilyen gondolatokkal, hogy az a személy valóban mi vagyunk, ez létünk igazolója, mindenki így lát minket valójában és nem úgy, ahogy mi tükör nélkül megpróbálnánk elképzelni magunkat. Nem is csoda, hogy mennyi babona jött létre, miszerint a tükörben létezik egy másik világ, ami hasonlít a miénkhez de mégis más, vagy pedig, hogy a tükörben egyenesen a lelkünk van, eltöréskor pedig hét éven keresztül meg kell újulnia a léleknek, hogy visszatérhessen.

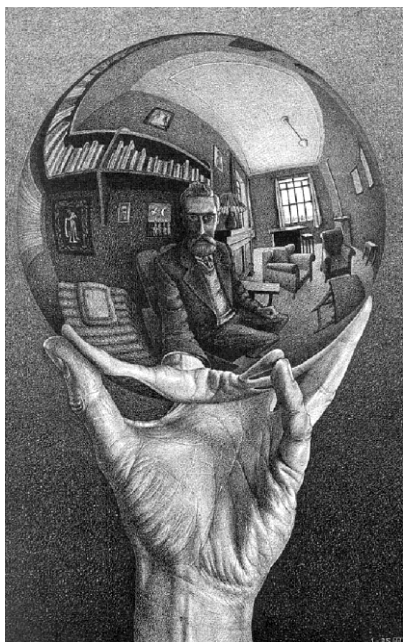
Voltak azonban, akik egzisztenciális gondolatok helyett inkább áldásnak fogták fel és tanulmányozták önmaguk minden apró részletét megfigyelték és minél nagyobb pontossággal akarták arcuk ábrázolni.

Egy ehhez kapcsolódó újító Parmigianino volt, aki 1524-ben megfestette „Önarckép homorú tükörben” című képét, melyben tudását és merész ötleteit mutatja be.



3. Parmigianino, Önarckép homorú tükörben, 1524

³ Melchior-Bonnet, S.: The Mirror: A History, NY: Routledge, New York, 2001



4. Escher, *Önarckép gömbtükrökben, 1935*

Az önarckép ilyen szempontból pedig egyfajta művészi rezümévé vált, ahol az alkotók identitásukat, stílusukat és képességeiket tudják bemutatni, illetve egyfajta napló, önvallomás, egy részlet a művész életéből.⁴

A jövőben számos ilyen önarckép készült különböző tükrök felhasználásával, ahol a befogadó egy különös nézőpontból tudja megtekinteni a művészt, ami intimebbnek is érződik, mint élőben találkozni a művésszel.

Később már elterjedtebb volt, hogy valaki szinte csak ezzel foglalkozott, például Rembrandt, aki legalább 44 önarcképet festett, hogy az érzelmeket és arcmimikákat tanulmányozza, majd felhasználja más festményeinél.⁵

Modellnek használta saját magát és alapvetően saját magának is készültek ezek a képek, melyek nagyon őszinték és intímek. Egész életét átívelték ezek az önarcképek, minden korszakában csinált egyet, ami tükrözi akkori önmagát, nem csak külsőjét, de belső érzelmeit is kivetíti, láthatjuk mikor volt egy jobb korszakában az életének és mikor volt rosszabb sorsa. Ezen kívül kísérletezett, gyakorolt, saját magát, arcát felhasználta és ezzel a gyakorlással fejlesztette tudását.



5. Rembrandt, *nevető önarckép, 1628*



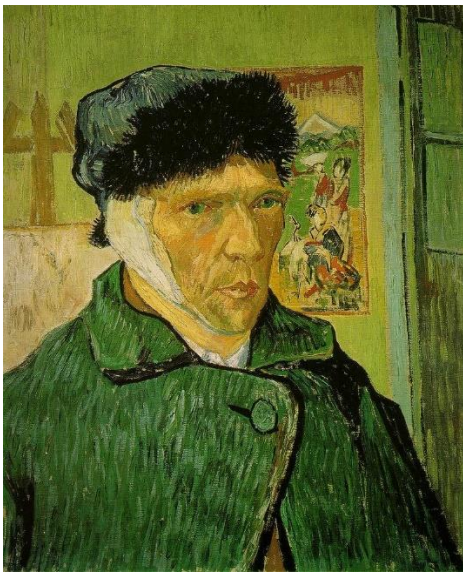
6. Rembrandt, *önarckép 63 évesen, 1669*

⁴ S. Nagy Katalin: *Önarcképek – A művész szerepváltozásai*, Palatinus, Budapest, 2001

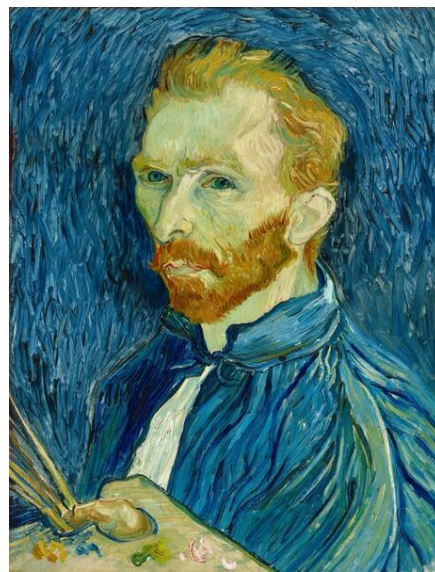
⁵ Kovács Bernadett: *A festészet története: A reneszánsztól az avantgárd mozgalmakig*, Pannon-Literatúra Kft., Kisújszállás, 2010

Rembrandt példáját számos más művész követte, főleg a modern irányzatokban, ahol egy hatalmas, felölelő témává alakult az önarckép festészet. Az elkövetkezendő századokban pedig a legtöbb alkotó valamilyen formában ábrázolta magát, akár egyedül, akár csoportképben. Számos művésznek vált az egyik legnagyobb témájává életében, vagy pedig valamilyen egyedi ábrázolásmód miatt kiemelkedett művészetéből. Többen használták saját arcuk személyiségük tanulmányozásához és reflektáláshoz, érzelmek megismeréséhez és megfejtéséhez. Ilyen szempontból nagyon is fontosnak érzem egy művész életében az önarckép készítését.

A művész, aki szintén hatalmas intenzitással festette és tanulmányozta magát nem más, mint *Vincent Van Gogh*. 1886 és 1889 között több, mint 30 önarcképet festett, melyeken láthatóak küzdelmei személyazonosságával, betegségeivel. Tükörből figyelte meg magát és komoly, visszafogott módon ábrázolta személyiségét, érzelemmentes arckifejezéssel. Ennek ellenére ez a komolyság és melankólia fejezte ki érzelmi kifáradását. Eredeti célja nem ezen érzelmek ábrázolása volt, hanem úgy érezte a festés tényleg segít rajta, emellett pedig ő is modellnek használta magát, saját arcán tanulta és gyakorolta az emberi ábrázolást.⁶



7. Vincent Van Gogh, *Önarckép levágott füllel*, 1889



8. Vincent Van Gogh, *Önarckép*, 1889

2.2. Expresszionista és szürrealista ábrázolásmódok

Miután végigtekintettem a művészettörténeten átívelő önábrázolásokon, elérkeztem a 20. századi művészethez, ami a modern önarcképeknél nagyon meghatározó és ez számomra is igaz, sok ebből a korból származó művész ihleti meg a munkáim.

⁶ Van Gogh Museum, Amsterdam: 5 things you need to know about Van Gogh's Self-Portraits
<https://www.vangoghmuseum.nl/en/art-and-stories/stories/5-things-you-need-to-know-about-van-goghs-self-portraits>

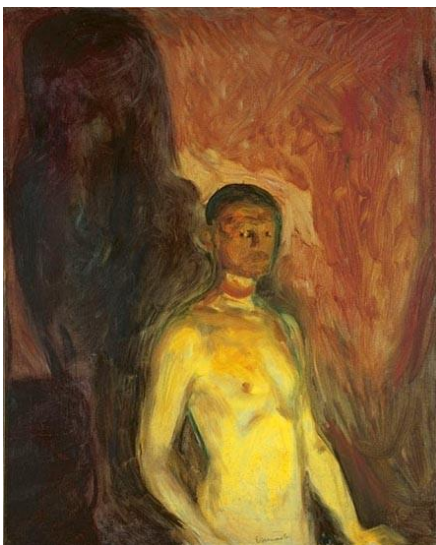
Van Gogh már egy előfutára volt az *expresszionista* mozgalomnak, mely az egyik újtó, modern irányzatok része.

A szó jelentése „kifejezés”, a művész a belső érzéseit vetíti ki, fejezi ki a világra vetítve. Az egész irányzat nagyon szubjektív és összekapcsolódik a szorongás, elidegenedtség érzéseivel, gyakran ábrázolja azokat. Itt már nem törődtek a művészek az anatómiai pontossággal, inkább egy érzelmi élményt próbáltak kelteni a nézőben. A karikatúrák ábrázolása is expresszionista, hiszen a művész valóságon alapuló, de eltorzított formákkal fejezi ki érzéseit a modellel kapcsolatban.⁷

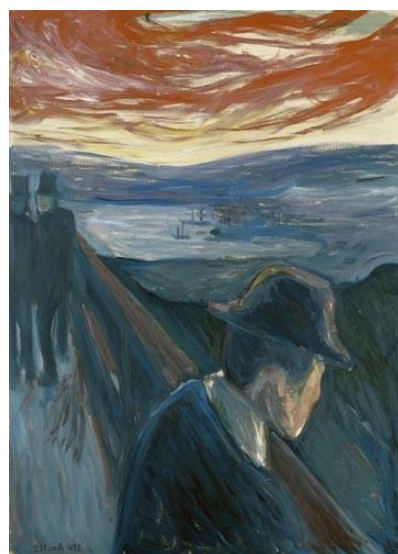
A harsány, kavargó színek, az éles és ösztönszerű ecsetkezelés, a legmélyebb emberi érzelmek jelképes kifejezése közel állnak saját festményeimhez is. Első és egyik legnagyobb mestere az expresszionista mozgalomnak *Edvard Munch*, ki életét és érzelmeit szimbolikus jelenetekben festette meg, emellett pedig számos önarcképet csinált, melyekkel betegségeit, traumáit dolgozta fel. Mint számos festő előtte, ő is önreflektált, saját magát próbálta megismerni festményein keresztül, emellett pedig próbálta a világhoz való kapcsolatát is feldolgozni.

Főként tabu-döntő szerelmet, szexualitást, halált és szorongást ábrázoló munkái az elterjedtek, úgy gondolom ezek a nehéz témák megjelennek önarcképein és azok ábrázolásmódján. Önarcképein sebezhető, érzelmekkel teli, érezhetjük, hogy valamilyen mélyebb reprezentációja is van, mint amit első ránézésre észrevehetünk.⁸

„Művészetem önvallomás – ezen keresztül igyekszem tisztázni a világhoz való viszonyom”
(*Edvard Munch*)



9. *Edvard Munch, Önarckép a pokolban, 1903*



10. *Edvard Munch, Kétségbeesés, 1892*

⁷ Gombrich, Ernst H.: A művészet története, Gondolat Kiadó, Budapest, 1974

⁸ Andreja Velimirović: The Drawn Self Portraits of Edvard Munch, 2018
<https://www.widewalls.ch/magazine/edvard-munch-art-self-portraits>

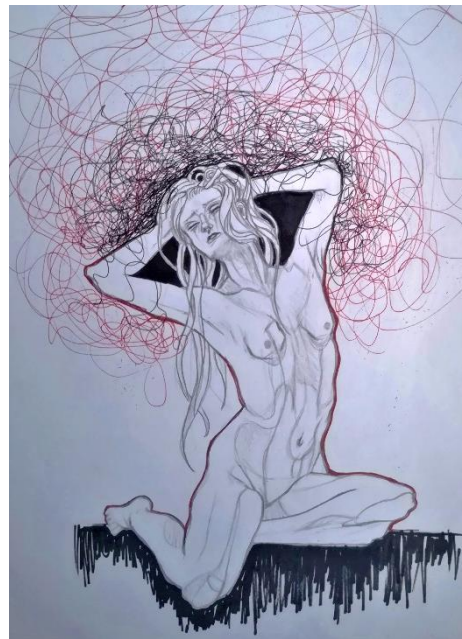
Egy másik expresszionista művész, akinek stílusa és emberi ábrázolása nagy hatással volt rajzaimra az nem más, mint *Egon Schiele*.

Főként önarcképei azok a munkák, amikkel legjobban tudok azonosulni. Már mielőtt megismertem volna munkásságát, hasonlóan én is szerettem torz, kifacsart, eltúlzott testeket és magamat rajzolni vázlatfüzeteimbe. Az én alakjaim is hasonlóan drámai, furcsa pózokba tekerednek, meztelenek, soványak, csontjaik rendellenesen kilátszanak és ösztönszerűen vannak ábrázolva, érzelmekkel fűtöttek, akár csak a festő alakjai. Mondták is néhányan, hogy emberi testi rajzaim hajznak a művész munkáira, ezért felkerestem, tanulmányoztam őket és próbáltam belőlük tanulni. Az én akkori rajzaim anatómiailag nem voltak helyesek, márpedig a jó anatómiára lehet csak ráépíteni a karikatúraszerű vonásokat, ezért ebben próbáltam azóta fejleszteni magam. Diplomamunkámhoz is felhasználtam ezeket a szerzett tudásokat.

Schiele komplex pszichológiai alakjai szolgáltak inspirációként a testen látszó érzelmek kifejezéséhez, hogyan látszódnak az érzelmek és a személyiség egyes részletei a testen és hogyan lehetne ezt ábrázolni. Ezeket először még nem tudatosan tanulmányoztam, hanem ösztönösen kivetítettem rajzaimban a testre azt, amit éreztem. Mondhatni kirajzoltam magamból az érzéseket és ezek a testen és arcon mutatkoztak meg leginkább.



11. Egon Schiele, *Önarckép, ülő akt, 1910*



12. Részlet egy vázlatfüzetemből, 2020

Az expresszionista önkifejezéseken kívül a szürrealista művészek különleges munkái hatottak még rám. A 20. század egyik legérdekesebb mozgalma, a valóságon túlit, véletleneket, asszociációkat keresték, a tudattalanban rejtőző tartalmakat kívánták megkeresni és a felszínre hozni. Ábrázolásmódjuk álomszerű, ösztönös, abszurd asszociációkkal és sajátos szubjektív tapasztalatokkal van tele.⁹ Teljesen elvetették az eddig megszokott tudatos alkotási módszereket és az automatizmus módszereit választották.

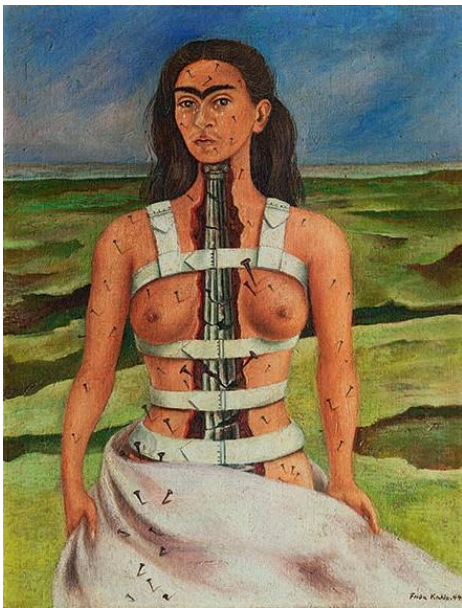
9 Stella Karageorgi: Surrealism Art Movement: History, Characteristics, and Artwork
<https://www.artlex.com/art-movements/surrealism/>

A valóság kegyetlensége és a szörnyű háborús terrorok elől menekültek az álmok, fantáziák és víziók világába, ahol egyéni szabadságra törekedtek. Ezekben segítségükre volt *Sigmund Freud* pszichoanalízise és álmokról szóló könyve. A tudatos és tudattalan konfliktusát is vizsgálták.

A rengeteg sajátos világú szürrealista művész közül leginkább a női portréfestők képei fogtak meg. Sajátos nyelvezettel és személyes motívumokkal rendelkeztek, melyeket néha visszahoztak képeiken és különböző jelentéseket társítottak nekik. Önportréikon keresztül reprezentálták személyiségük és női létük, ezen felett pedig traumáik, a művészettel és a világgal való kapcsolatuk mutatták be szimbolikák segítségével. Nagyon személyesek és érzékenyek ezek a képek, megmutatják a művész teljes létét szépítések és idealizálások nélkül, rossz tulajdonságaikat is előszeretettel ábrázolják. Ezen kívül pedig szimbolikákat társítottak ruháikhoz, létező és fikcionális állatokhoz, tárgyakhoz és növényekhez is.

Ilyen festők voltak például *Leonor Fini*, *Frida Kahlo* és *Dorothea Tanning*. Főleg Frida Kahlo esetében, aki nagyon szerette ábrázolni képein a fájdalmat, emocionális és testi sérüléseit, halált és személyazonosságát ezen mély témákkal kapcsolatban. Női festőtől egész idáig még nem volt példa ilyesfajta nyers ábrázolásmódra.

Azonosulni tudok e művészekkel, hiszen nekem is kialakult az évek során egy sajátos szimbolikarendszerem saját figurákkal, színekkel és motívumokkal, azok személyes jelentésével.



13. Frida Kahlo, *A törött oszlop*, 1944



14. Leonor Fini, *Önarckép skorpióval*, 1938

2.3. Kortárs művészeti inspirációk

Természetesen rengeteg mai művésztől is inspirálódtam kutatásaim során. Itt már kevésbé az önarcképekkel és azok történeteivel foglalkoztam, sokkal inkább a kivitelezésre, modern ábrázolásmódokra figyeltem.

Ezen kívül pedig a testi megjelenítésekre, a test felhasználása, mint közvetítő az érzelmek kifejezéséhez. Rengeteg modern művész használja fel az emberi testet, mint kifejezőeszközt, ezt pedig a legkülönfélébb technikákkal teszik meg.

Az egyik ilyen alkotó, kinek munkái közel állnak hozzám, grafikusművész *Bryan Christie*.¹⁰ Különleges technikával dolgozik, először modern digitális 3D szoftverrel és photoshoppal készíti el többrétegű képeit, amit kinyomtat és az ősi *enkauszтика*¹¹ technikával fejezi be manuálisan. Az elkészült művei így szinte transzcendens, világon túli hangulatot árasztanak, egyszerre tűnnek elvont anatómiai emberi test ábrázolásnak és az energia, a lélek ábrázolásának. A test és a lélek, érzelmek egybeolvadása és teljességének megmutatása. A művész célja tökéletes anatómiai ábrákból megmutatni az ember lelkének és érzelmeinek ragyogását.¹²



15. Bryan Christie, *Névtelen*, 2014



16. Bryan Christie, *Minden táncoló atom II*, 2014

Külsőleg nagyon hasonlóak a munkái ahhoz, amit majd el szeretnék érni festménysorozatomban egyik darabjánál. Az áttetsző, belső szerveket, csontokat megmutató test nagyon tetszett és megihletett, hogy valami hasonlót készítsék én is. Nem terveztem annyira pontosan és anatómiailag korrekten megszerkeszteni a testet, sokkal inkább az ösztönös, eltúlzott ábrázolásmódra támaszkodom. Illetve én sokkal konkrétabban szeretném ábrázolni a testet, nem ennyire transzcendens és megfoghatatlan módon, az érzelmeket viszont mindenképp megpróbálom velük kifejezni, ezt pedig a színek és a formák segítségével érem majd el.

¹⁰ A művész weboldala: <https://www.bryanchristie.com/>

¹¹ „A szódával kevert viasz alapanyagú festéket felvizezve, ecsettel kenték a színezni kívánt felületre, majd külön erre szolgáló, felhevített célszerszámmal, az úgynevezett kesztronnal ráégették arra.” Zádor Anna, Genthon István: Művészeti lexikon I. (A–E)., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984

A művész itt selyem rétegekre dolgozik és hőlégfúvó pisztollyal égeti meg.

¹² Miguel Carter Fisher: Bryan Christie: Our hidden infinite nature, 2014
<https://quantumartreview.com/2014/09/19/bryan-christie-our-hidden-infinite-nature/>

Nagyon érdekel az ötlet, hogy belső, elnyomott érzelmeket nem csak az ember külsőjével, kinézetével, hanem belső felépítésével, például csontokkal, erekkel, idegekkel ábrázolják, így felhasználhatom az egész test minden részét, hogy kifejezhessem, amit szeretnék.

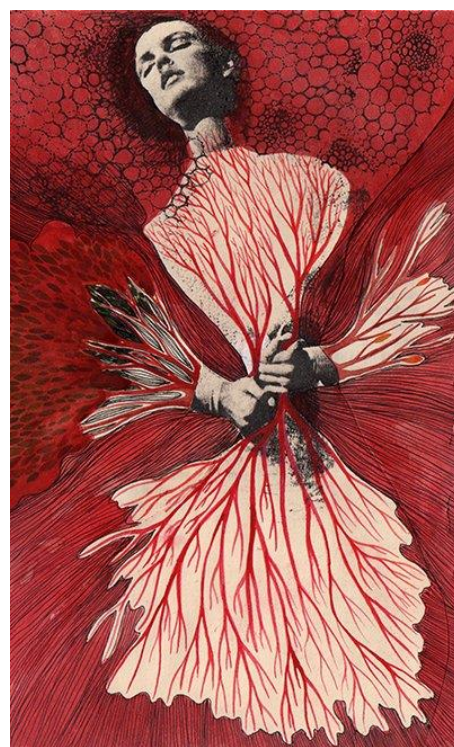
Egy másik kortárs művész, aki még ihletet adott kialakuló ötleteimhez, az *Ashley Blanton*¹³. Ő is vegyes technikával dolgozik, kollázs, vízfesték, gouache festék és fényképek keverésével készít réteges és komplex képeket. Munkáiban az emberi test és környezete áll középpontban, ezeket organikus minták, formák és textúrák szövik körül. Mintha a környezet is a test része lenne, vagy egyfajta kivetülése. Ezek a dekoratív formák erek, gyökerek, mikrobák, neuronok, a testben és természetben megtalálható formák. Művein az alakokban és körülöttük kavargognak; érzelmeket, lelkiállapotokat is kifejeznek.

Számos sorozatot készített, némelyik fekete fehér, némelyikben a testek szét vannak vágva, némelyik szimbolikusabb. Ezek közül is az egyik kedvencem az „*Artériák*” című sorozata, melyben főként a vörös szín dominál és nagy hangsúlyt tesz az eres, gyökérszerű és sejszerű textúrákra. Nála is előfordul a mélyen megbúvó érzelmek ábrázolása belsőségekkel, szerves anyagokkal. A különböző erős, kavargó érzések beborítják, ellepik a testet és annak környezetét. A lélekállapot vizualizálása ilyen formában nagyon közel áll hozzám is.

„Műveim a testet a trauma, az átalakulás és a gyógyulás helyszínéként vizsgálgják.”
(Ashley Blanton)



17. Ashley Blanton, *Puhatestű*, 2012



18. Ashley Blanton, *Tourniquet: Tightening and Twisting*, 2012

Mivel szerettem volna festménysorozatomban egyik tagjában megjeleníteni a mély, kavargó, elrejtett érzéseket - hasonlóan belső szervekkel és erekkel – munkái nagy hatással voltak rám.

¹³ A művész weboldala: <https://www.ashleyblanton.com/>

Illetve még egy kortárs festőművészt megemlítenék, kinek munkáit nagyon kedvelem és technikailag is érdekesek számomra.

*Glenn Brown*¹⁴ festőművész könnyed ecsetvonásokkal egy tükörsima felületre alkot, a háttérnél sok festőszerral, ezért szinte áttetszőek a felületei. Kavargó vonalakkól álló emberi alakjai nagyon megfognak, a textúra, amit elér velük pedig különleges és egyedi, sokat nézegettem képeit mielőtt elkezdtem volna festeni diplomamunkám.

Ő nem annyira az érzelmi és mélyen megbúvó jelentésekre figyel, hanem nagyon technikai módon közelíti meg a festészetet. Jobban érdeklik a formák, színek, vonalak; festményei sok rétegből, finom részletekből állnak. Jobban érdeklik a festészet problémái, technikai felépítése és elkészítése. Lassú, megfontolt ecsethúzásokkal készíti képeit, intuitívan, de nem impulzívan. Ha van jelentése is festményeinek, inkább filozófiai gondolatok, mint előtörő érzelmek.



19. Glenn Brown, *Doggerland*, 2022



20. Glenn Brown, *Led Zeppelin II*, 2022

Engem is inkább technikai és formai módon inspirált a művész. Szeretem, hogy teljesen a figurákra összpontosít, amik elhalványodnak a ködös háttérben. Közel áll az is hozzám, ahogy az olajfestéket kezeli és viszi fel a felületre. Habár én inkább az impulzív, ösztönszerű, gyors festést alkalmaztam mindig, az olajjal megtanultam megfontoltan, átgondoltan kezelni a színeket és előre tervezni, hogy mit is akarok ábrázolni pontosan.

¹⁴ A művész weboldala: <https://glenn-brown.co.uk/>

3. KONCEPCIÓ

Művészettörténeti kutatásaim után, még mielőtt belekezdtem volna az elkészítés folyamatába megfogalmaztam magamban a koncepciót, a terveket, és hogy miket szeretnék kifejezni munkámmal.

Alapvetően az ötletem és célom érzelmek és lelkiállapotok ábrázolása az emberi test, belső szervek és különböző textúrák, illetve élénk színek segítségével. Ezeket mind szimbolikusan használom fel, hogy a kellő hatást elérjem és ezen absztrakt témákat a lehető legjobban jelenítsem meg.

Ez az egész téma és koncepció nagyon személyes, így azt ábrázolom, ahogyan én érzek, nem egy objektív reprezentáció az érzelmekről vagy a személyiség felépítéséről. Előre megtervezett, de ösztönszerű képeket szeretnék készíteni.

Egy sorozatban gondolkodtam, pontosan három képben, melyek kapcsolódnak egymáshoz, össze vannak kötve. Célom, hogy önmagukban is működjenek, de legjobban egymás mellett ériék el a kívánt hatást. Azért gondoltam a hármat, mert pont egy arany középút; ha több lenne, elveszne a jelentés és túlbonyolítanám, a kevesebb pedig nem elég, hogy kellően kifejtsem koncepcióm, így hát a háromnál maradtam.

3.1. Érzelmek kivetülése a testre

A koncepciómhoz tartozik, hogy a test segítségével fejezem ki érzelmeim és személyiségem. Az önarckép így egy nagyon személyes hatást ér el, olyan dolgokat is tudok így ábrázolni, amiket emberek beszélgetésekből csak nehezen tudnának megállapítani rólam.

Kifejezetten csak a testtel akartam az érzelmeket ábrázolni, ezért mindenképp neutrálisak és érzelemmentesek lesznek az arcok. Az érzelmeket a test szimbolikái reprezentálják. Ugyanígy a háttérrel is semlegesre terveztem, hogy ne vegye el a figyelmet az alakokról, amik a leglényegesebbek.

Azt próbálom vizualizálni és megjeleníteni a valóságban, ahogy érzek, az érzelmi állapot, amiben vagyok, hogy ez milyen érzés, hogyan képezem el. Ezért használok élénk, természetellenes színeket. Gyakran társítok ilyen nehezen elképzelhető, absztrakt dolgokhoz színeket, motívumokat, konkrét tárgyakat. Amikor adott érzelmi állapotban vagyok, szinte látni tudom magamon, milyenek ezek az érzések. Teljesen természetesen jön ez a képzettársítás; talán kapcsolódhat ahhoz, hogy szinesztéziával rendelkezem.

A szinesztézia egy olyan mentális kondíció, melyben egy érzékszerv általi érzet aktivál egy másodlagos észlelést, ami eredetileg nincs az ingerben, például egy hang hallásakor színeket társítunk hozzá.¹⁵ Nagyon sokféle variáció létezik, ezen belül is van olyan, ami az érzelmekhez, fogalmakhoz és hasonló absztrakt fogalmakhoz társít színeket, formákat.

¹⁵ Emerson, Lisa J.: synesthesia: mixed signals.

<https://web.archive.org/web/20080416222521/http://www.mixsig.net/#>

Én is rendelkezem ezzel a kondícióval, ami nem is ritka művészettel foglalkozó embereknél, akik ezt az adottságukat tudatosan is használják. Gyakran látom magamon a lelkiállapotaim megtestesülését, színek és érzetek kavargását a testemen, adott lelkiállapothoz sajátos színeket és formákat társítva. Ebből a szempontból nálam test és érzelmek egészen összekapcsolódnak. A szinesztézia hasonló a metaforához, de talán természetesebb, a konkrét ábrázoláshoz viszont metaforához hasonlóvá teszem, tudatosabban jelenítek meg dolgokat, így a valóságos élményhez képest különbözőbb.¹⁶

Ehhez kapcsolódóan pedig megkerestem pár régebbi vázlatfüzeteimben rajzokat, melyeket szintén ilyen módon készítettem. Nem is annyira szimbólumok, inkább egy vizuális reprezentációja lelkiállapotoknak, hogyan éltem át, hogyan képzeltem el, mi zajlik bennem.

Ilyen például az erős érzelmek ábrázolása, mint összegabalyodott fonalak és erek, amiket próbálok kibogozni és nem mindig tudok mit kezdeni velük, illetve a kinyílt test motívuma, az üresség ábrázolása és az érzelmek kiengedése.

A diplomamunkám is hasonló módon fogom majd elkészíteni.



21-22. Részletek vázlatfüzeteimből, 2019

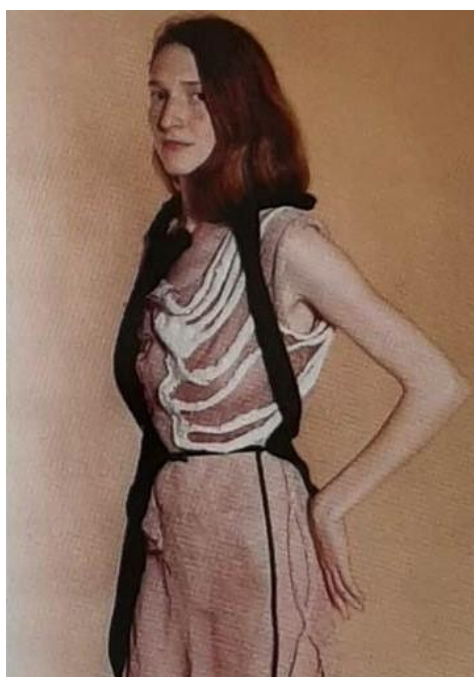
Ehhez kapcsolódóan említenék meg még művészeket, kiknek munkái nagyon inspirálóak és témába illőek. Mindenképpen szerettem volna belevinni erezetes, fonalas formákat, így a térbeli irányban is gondolkodtam. Eredetileg a középső képet teljesen fonalakkal terveztem összevarrni vagy ragasztani, illetve több lógó fonalat is belevinni a képekbe, amikkel összekötöttem volna őket. A két szélső képbe is az ereket fonallal terveztem elkészíteni.

¹⁶ Dani Cavallaro: Synesthesia and the arts, McFarland & 6Company, 2013

Ez az ötlet végül nem valósult meg, az egészet festettem, az inspirációk viszont ezek ellenére is ide illenek.

Az egyik ilyen művész *Dóczy Henriette*, kinek témája inkább a ruha, divat és test kapcsolata, főként női oldalról. Divatbemutatóján a ruhából kiszakadva tűnnek elő a test rétegei: bőr, bordák, erek, belső szervek, közben pedig megmutatja a test szabálytalanságait, sebhelyeket. A végére már csak a ruha és test rendjéből kiszakadt belsőségek kaotikus egybeolvadása marad.¹⁷

Hasonló a koncepciója, én is a test rétegeit bontom le és mutatom meg azt deformációival, kaotikusságával együtt; habár az övé inkább társadalomkritikusabb, én pedig egy személyesebb munkát csinállok. Mindketten felhasználtuk viszont a testet, és átértelmeztük azt. A rétegek „levetését” én festmény formában fogom csinálni.



23-24. *Dóczy Henriette, Divatbemutató, 2003*

A másik művész, aki még inspirált, *Imre Mariann*, betonhímzéssel készített installációiról ismert. Egyik főbb munkájában, a *Szent Cecilia* című installációjában az általa választott szent személyében jeleníti meg a test deformálását, halálát és emlékként való tovább létezését. Stefano Maderno szobrának vetületét öntötte betonba, majd fonal és annak csomózása segítségével terjesztette ki azt térbe. A betonba is fonalakat hímzett, erek, idegszálak gyanánt. Személyes munka, a művészettörténetből felhasznált alak segítségével fejezi ki magát, női létét.

¹⁷ András Edit: Kulturális átöltözés, Művészet a szocializmus romjain, Argumentum kiadó, Budapest, 2009

Szimpatikusak számomra vörös fonállal betonba hímzett munkái is. Hasonlóak az idegekhez, erekhez és nagyon tetszenek textúráik, életet adnak a kiszáradt, megrepedezett anyagnak.¹⁸ Hasonlóan terveztem én is először belevinni munkámba sok vörös és rózsaszín fonalat, lógó, ér és idegszerű formákként. Később ezt festékkel oldottam meg.



25. Imre Mariann, *Szent Cecília*, 1997



26. Imre Mariann, *Kötődés*, 2002

3.2. A Rétegek

Szeretnék egy kicsit bővebben beszélni az általam felépített rétegekről, milyennek képzelem őket, mik a szerepük, és hogyan kapcsolódnak egymáshoz.

Ahogy említettem, a szinesztézia miatt mindegyikhez társítok színeket, amik élénkek, változatosak.

Külső réteg: A bőr rétege. A legjobban szétesett, töredező réteg, hiszen ez védi meg a törékenyebb belső részeket. Sötétebb, mint a többi, kéregszerű, sebzett, érzéketlenebb, mégis előtűnnek a többi rétegek a repedezésekből. A felszínebb érzelmeket jelenti, egy maszk, ami védelmezi a mélyebb, érzékenyebb részeket. Egy komolyabb lelkiállapot, stabilabb, mint a többi, fájdalomtűrőbb.

Középső réteg: Az izmok, erek rétege. Egyfajta esszenciát ábrázol, véd, de védeni is kell. Mozgalmas, hullámzó formák, élénk színek jellemzik. Mindenféle erős érzelmet jellemez, a bennünk kavargó, összegabalyodó, lüktető érzések, amik néha a felszínre törnek. Egy kevésbé komoly stabil lelkiállapot, de nem is olyan törékeny.

¹⁸ András Edit: Kulturális átöltözés, Művészet a szocializmus romjain, Argumentum kiadó, Budapest, 2009

Belső réteg: A belső szervek rétege. A legérzékenyebb, védelemre szoruló, törékeny. Innen erednek az erek és a belső fény. Halvány, paszteles színek, a legvilágosabb réteg, szinte transzparens. A legmélyebb, elrejtett érzelmek, amiket legerősebben érzünk. Nagyon sebezhető, instabil lelkiállapot, egy érintés is fájdalmas lehet.

A három réteg az ereken keresztül kapcsolódik egymáshoz, összekötik őket, egybe vannak nőve, hiszen egy testhez tartoznak.

A rétegek és jellemzőik, összekapcsolódásuk személyes érzések és gondolatok alapján jöttek létre. Számomra a személyiség és érzelmek szorosan összekapcsolódnak, folyamatosan változnak, alakulnak. Testünkkel is összekapcsolódik ez, hiszen érzéseink egy egész testes élményt tesznek ki, fizikailag épp annyira érezzük őket, mint lelkileg. Egyes testrészekben erősebbek, visszafojtásuk pedig betegségekkel is járhatnak.¹⁹

Számos modellje készült a személyiségnek más-más aspektusokat előtérbe helyezve, spirituális vagy tudományos alapon, vagy épp személyiség típusokra osztva. *William Stern* szerint az egyénre jellemző viselkedési, érzés és gondolkodásminta, amik összességében alkotják a személyiséget. *Freud* felosztja ösztön-én, ego, szuperegó rétegekre, melyeknél a tudatos és tudattalan gondolatokat veszi figyelembe. *Jung* szintén egy hármassal dolgozott ki, tudatos, személyes tudattalan és kollektív tudattalan, utóbbiban pedig számos összetevő van, például a persona.²⁰ A persona szó maga a személyiség jelentése, eredetileg latin, álarcot jelent.²¹

Az általam „készített” rétegek persze nem tudományos alapon vannak, sokkal inkább metaforikus, de mivel már ismeretemben voltak ezek az információk, illetve némi hasonlóság is van köztük, mindenképpen megemlítettem őket.

¹⁹ What Are Physical Emotions?

<https://psychcentral.com/blog/emotions-are-physical>

²⁰ Pléh Csaba: A lélektan története, Osiris Kiadó, Budapest, 2010

²¹ SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN - Személyiséglélektani alapismeretek

<https://www.fajltube.com/filozofia/pszichologia/SZEMELYISEGLELEKTAN-Szemelyise24244.php>

4. KORÁBBI MUNKÁIM ÁLTALI INSPIRÁCIÓK

Számos korábban készített munkámból is nyertem ötleteket, ezeket használtam egyfajta kiindulási alapnak.

Ilyen például az egyik önarcképem, (27.) ahol egy *Chirico*hoz hasonló képbe helyeztem magam. Itt is szabadon alakítottam az arcom és igyekeztem visszaadni a metafizikus hangulatot. Nagyon szerettem készíteni ezt a munkámat, sokat torzítottam arcomon és túloztam a meglévő formákat, ráncokat. Egy elgondolkodott belső állapotot, időtlenséget próbáltam kifejezni.

A másik képem talán még jobban szürrealista ihletésű, a valóságtól elrugaszkodott és furcsa, álomszerű. A szürrealista irányzatban nagy volt az egyén szerepe, sajátos gondolatok megelevenítése.²² Mindig is érdekelt a belső fény, belső ragyogás megfestése, ahol a fény adott alak testéből áramlik. Néhány tanulmányrajzomban is megjelenik, de legjobban talán ebben az önarcképemben látszik. (28.) Egy különös üveges arcot ábrázoltam, ahonnan a fényforrás a szemekből áramlik. Itt a törékenységet ábrázoltam, tetszett az üvegszerű, különös formákból álló arc koncepciója. Diplomamunkámban is szeretnék különböző érdekes textúrákkal kísérletezni, illetve a belső fény megjelenítésével, ezért is vettem alapul ezt a munkám.



27. Németh Boglárka, *Chirico képbehelyezés*, 2022



28. Németh Boglárka, *Önarckép*, 2021

²² Bajomi Lázár Endre: A szürrealizmus, Gondolat Kiadó, Budapest, 1979

5. KIINDULÁS

5.1. Vázlatok, elvetett ötletek

A legelső vázlataim az ötletéről még nagyon kezdetlegesek, itt csak gyorsan az alapkonceptiót és elrendezést vázoltam fel, hogy vizualizálni tudjam.



29-30. Kezdetleges vázlatok

Később aztán pár dolgot megváltoztattam, ahogy alakultak a képek. Több elvetett ötletem is volt, például, hogy ötös sorozat legyen, ami végül csak hárommá alakult. Úgy érzem, öt kép túl bonyolult és zavaros lenne, a koncepció elveszne bennük.

Már említettem, de egy másik elvetett ötletem a fonal használata. Eredetileg úgy terveztem, hogy a középső képet valahogy fonállal ragasztanám vagy varrnám meg és ezzel kötném össze a három képet, a másik kettőbe is ragasztanék keveset. Végül úgy döntöttem, inkább fonalhoz hasonló motívumokat festek. Eredetileg is az ereket szimbolizálták volna a fonalak, viszont festésként jobban tetszett és érthetőbbnek is bizonyult. Sokkal több szabadságot kapok így, tehetek bele színeket, úgy alakíthatom ahogy akarom, ebből a szempontból is kedvezőbb, mint a fonalas megoldás.

Ezek után átgondoltam a beállításokat. Mindegyik képhez egy olyan pózt szerettem volna, ami kifejezi az adott réteget és érzelmet; próbáltam legjobban megjeleníteni milyenek látom magam, mikor adott lelkiállapotban vagyok. Illetve itt eldöntöttem, hogy nem csak portré lesz, hanem néhány képbe beleveszem a kezeket is, mivel nagyon kifejezőek tudnak lenni és szeretek kezeket festeni. Egy kis segítséggel készültek rólam fotók, amiket felhasználtam a további vázlatok készítéséhez.

Több pózt és beállítást is próbálgattam, míg eljutottam pár olyanhoz, amik esztétikusan néztek ki és tetszettek is. Végül ennek a két vázlatnak a keverékét valósítottam meg.



31-32. Vázlatok pózzal



A két kiválasztott rajzot ötvöztem és készítettem segítségükkel egy színes vázlatot is, ami a végleges terv lett. Később a három kép elrendezését megváltoztattam a könnyebb értelmezés érdekében.

A színes vázlat is még nagyon kezdetleges, gyorsan, ösztönszerűen csináltam, elképzeltem az adott lelkiállapotot, és az érzeteket próbáltam megjeleníteni, ahogy elképzelem őket.



33. Színes vázlat

6. MUNKANAPLÓ

6.1. Kezdeti fázisok

A vakkeretek összeszerelése és vásznak felfeszítése után készen álltam a kivitelezéshez. Három 70 centiméter széles és 100 centiméter magas vásznon dolgoztam.

Az elkészített vázlataim alapján a képek fő színeivel felvázoltam az alakok vázlatait akrilfestékkel. Szintén akrillal folyatott és fröcskölt technikával pedig megcsináltam a háttérrel, ami egy vizes, halvány felület lett, amorf, organikus formákkal. Hagytam, hogy a kiválasztott színeim keveredjenek, egymásba ússzanak, alakítsák magukat.



34. Vázlatos festményeim



35. Háttér készítése

A vázlatokat követően pedig elkezdtem felvinni az első festékrétegeket, ezeket már olajjal, lazúrosan.



36-37. Képeim kezdeti fázisai

Ezek után is tovább építettem a rétegeket, egyre sűrűbb festéket használva.



38,39,40. Képeim alakulásának folyamata

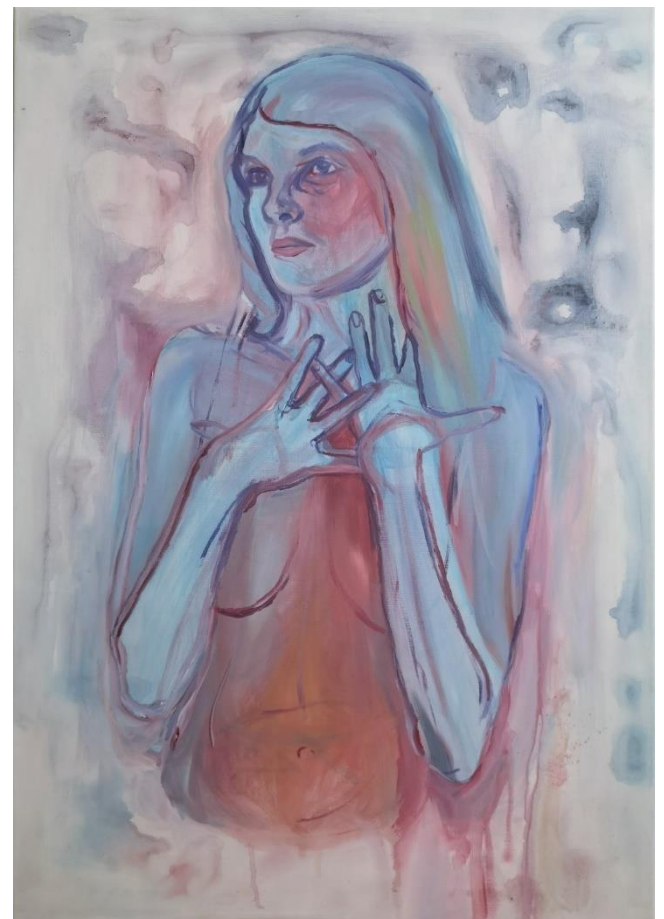


Ezen a ponton viszont nagyon nem voltam elégedett a munkámmal. Tudtam, hogy vázlat, de ennek ellenére nem éreztem az enyémmek, nem éreztem, hogy eléggé hasonlít rám. Így hát következő réteggént teljesen átrajzoltam az arcokat, annak reményében, hogy javíthatok rajtuk. Az így kijavított képeim jobbak lettek és így néznek ki:



41,42,43. Újrafestett képeim

Ezekkel már elégedettebb voltam és folytattam is a munkát a változatokkal. A további felvitt rétegek pedig már kezdték tükrözni, milyenek lesznek majd az elkészült munkák.



6.2. Készülő fázisok



44-45. Képeim alakuló fázisban

Az első két képpel kezdtem, mert ezeket tartottam a legproblémásabbnak és amik a legtöbb munkát fogják igényelni. A harmadiknál viszonylag egy tisztább kép volt a fejemben és azért kevésbé aggódtam.

Festés közben egy kicsit átalakítottam a sorrendjüket, a két szélső képet megcseréltem, illetve több változtatást is csináltam.

A következőkben pedig egyenként írok mindegyik képemről, mik voltak a nehézségek, észrevételek, miközben csináltam és alakultak.

6.2.1. Első kép

Az első képen dolgoztam a legtöbbet, és ezt volt a legnehezebb elkészítenem. Nagyon sokszor átfestettem, megváltoztattam. Nehéz volt megjeleníteni tisztán a koncepciót és nem volt könnyű a sötétebb színekkel való dolgozás sem. Az arc formai problémáin akadtam meg legtöbbet. Mivel a bőr eleve unnaturálisan sötét, el kellett döntenem hova teszek más színeket és milyen módon. Végeredményként a szemek és száj környékére tettem piros színeket, a koncepció szerint is ezeken az érzékeny területeken látszódik át az alsóbb réteg.



46, 47, 48, Első kép szakaszai

6.2.2. Második kép

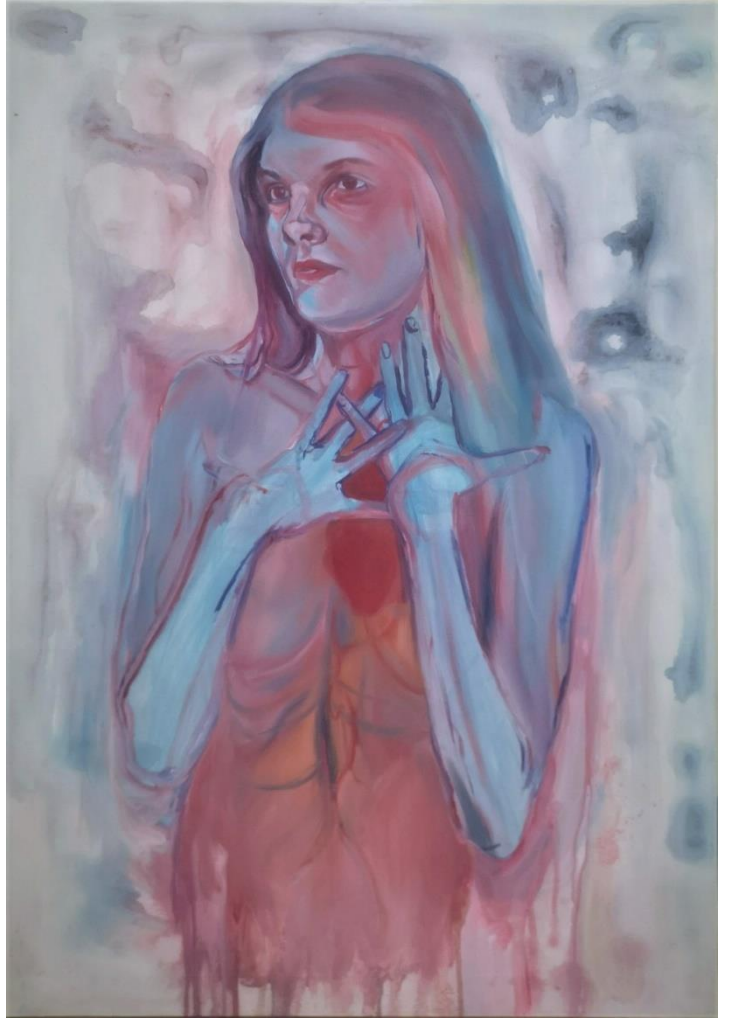
Egy kicsit könnyebb volt készítenem a második képet. Eredetileg egy erezethez hasonló sziluettet képzeltem, ehhez elkezdtem felfesteni az alapot, ami végül annyira tetszett, hogy nagyobb figyelmet szenteltem neki és továbbfejlesztettem. A végeredmény egy izomzat szerű textúra lett, melyre kevesebb eret festettem, mint amit elterveztem, de ez a koncepciónak csak kedvezett.



49. Második kép szakasza

6.2.3. Harmadik kép

A három kép közül a harmadikat volt legkönnyebb elkészíteni. Itt már gyakorlatban voltam, kevesebb hibát követtem el az arc anatómiájában is, illetve ennél tudtam legjobban elképzelni, mit is akartam pontosan.



50-51 Harmadik kép szakaszai

7. ELKÉSZÜLT KÉPEK



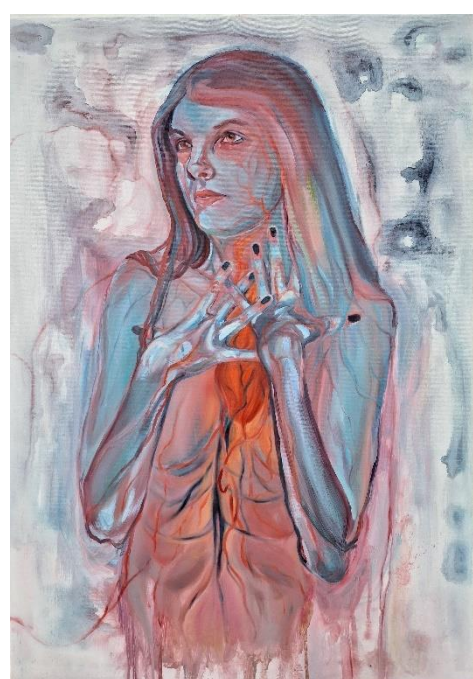
52. Németh Boglárka, *Belső Rétegek I*, 2023



53. Németh Boglárka, *Belső Rétegek II*, 2023



54. Németh Boglárka, *Belső Rétegek III*, 2023



55. Elkészült munkáim egymás mellett

8. ÖSSZEGZÉS

Diplomamunkám készítése során rengeteg új tudást, tapasztalatot szereztem.

Továbbfejlesztettem az olajjal való tudásom és megtapasztaltam, milyen vele nagyobb méretben festeni, illetve egy nagyobb projektet elkészíteni. A hibák, javítások és folyamatos újra és újrafestések ellenére nagyon élveztem készíteni őket. Munkám a kutatások, vázlatok, előkészületek és előtanulmányok, az évek során szerzett tudásom nélkül nem valósulhatott volna meg.

Témám általam nagyon kedvelt és személyes, ezért nagyon nagy szabadságot éreztem a készítés közben, szerettem megtervezni és kutatásokat végezni a koncepcióhoz majd elgondolkodni rajtuk és saját élményeimmel bővíteni őket. A művészettörténet iránti szenvedélyem is megjelenik írásomból, szerettem felkutatni a különböző korszakokat és művészeit, újabb tudásokat szerezni róluk, illetve kortárs követőikről.

Koncepciómban a test és érzelmek összekapcsolódását vizsgáltam, a lelki folyamatokat testre kivetítettem, ehhez pedig önmagam használtam modellként, megjelenítve saját személyes érzelmeim, lelkiállapotaim.

Végül úgy érzem, sikerült megfelelő módon megalkotnom ötleteim, kifejezni egyéniségem és megjeleníteni magam munkáimban.

8.1. Köszönetnyilvánítás

Első sorban konzulensemnek, Mátis Ritának szeretnék köszönetet mondani, aki a munkafolyamat során rengeteg ötlettel, inspirációval látott el és segített a nehézségek leküzdésében. Nem csak a diplomamunkámat segítette, hanem egyetemi éveim alatt rengeteg szakmai tudással látott el és segített fejlődésemben, művészi egyéniségem megtalálásában.

Emellett hálás vagyok barátaimnak és családomnak a támogatásért, illetve Gelencsér Somának, aki segített a vakkeretek összeszerelésével, vásznak felfeszítésével, fényképek, beállítások készítésével és a digitális dolgokban. Nélküle sokkal nehezebb lett volna az elkészítése munkáimnak.

9. FELHASZNÁLT IRODALOM

James Hall: *The Self-Portrait: A Cultural History*, Thames and Hudson Ltd, 2015

Gombrich, Ernst H.: *A művészet története*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1974

Melchior-Bonnet, S.: *The Mirror: A History*, NY: Routledge, New York, 2001

S. Nagy Katalin: *Önarcképek – A művész szerepváltozásai*, Palatinus, Budapest, 2001

Kovács Bernadett: *A festészet története: A reneszánsztól az avantgárd mozgalmakig*, Pannon-Literatúra Kft., Kisújszállás, 2010

Zádor Anna, Genthon István: *Művészeti lexikon I. (A–E).*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984

Dani Cavallaro: *Synesthesia and the arts*, McFarland & Company, 2013

András Edit: *Kulturális átöltözés, Művészet a szocializmus romjain*, Argumentum kiadó, Budapest, 2009

Bajomi Lázár Endre: *A szürrealizmus*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1979

Pléh Csaba: *A lélektan története*, Osiris Kiadó, Budapest, 2010

10. HIVATKOZÁSOK

Van Gogh Museum, Amsterdam: 5 things you need to know about Van Gogh's Self-Portraits
<https://www.vangoghmuseum.nl/en/art-and-stories/stories/5-things-you-need-to-know-about-van-goghs-self-portraits> (2023. 03. 16.)

Andreja Velimirović: The Drawn Self Portraits of Edvard Munch, 2018
<https://www.widewalls.ch/magazine/edvard-munch-art-self-portraits> (2023. 03. 16.)

Stella Karageorgi: Surrealism Art Movement: History, Characteristics, and Artwork,
<https://www.artlex.com/art-movements/surrealism/> (2023. 03. 21.)

Bryan Christie weboldala: <https://www.bryanchristie.com/> (2023. 03. 27.)

Miguel Carter Fisher: Bryan Christie: Our hidden infinite nature, 2014
<https://quantumartreview.com/2014/09/19/bryan-christie-our-hidden-infinite-nature/>
(2023. 03. 27.)

Ashley Blanton weboldala: <https://www.ashleyblanton.com/> (2023. 03. 27.)

Glenn Brown weboldala: <https://glenn-brown.co.uk/> (2023. 04. 23.)

Emerson, Lisa J.: synesthesia: mixed signals.
<https://web.archive.org/web/20080416222521/http://www.mixsig.net/#> (2023. 04. 29.)

What Are Physical Emotions?
<https://psychcentral.com/blog/emotions-are-physical> (2023.04.30.)

SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN - Személyiséglélektani alapismeretek
<https://www.fajltube.com/filozofia/pszichologia/SZEMELYISEGLELEKTAN-Szemelyise24244.php> (2023. 05.01.)

11. KÉPJEGYZÉK

1. *Jan Van Eyck: Férfiportré vörös chaperonnal (valószínűleg önarckép) 1433*
2. *Dürer önarcképe 13 éves korából, 1484*
3. *Parmigianino, Önarckép homorú tükörben, 1524*
4. *Escher, Önarckép gömbtükörben, 193*
5. *Rembrandt, nevető önarckép, 1628*
6. *Rembrandt, önarckép 63 évesen, 1669*
7. *Vincent Van Gogh, Önarckép levágott füllel, 1889*
8. *Vincent Van Gogh, Önarckép, 1889*
9. *Edvard Munch, Kétségbeesés, 1892*
10. *Edvard Munch, Önarckép a pokolban, 1903*
11. *Egon Schiele, Önarckép, ülő akt, 1910*
12. *Részlet egy vázlatfüzetemből, 2020*
13. *Frida Kahlo, A törött oszlop, 1944*
14. *Leonor Fini, Önarckép skorpióval, 1938*
15. *Bryan Christie, Névtelen, 2014*
16. *Bryan Christie, Minden táncoló atom II, 2014*
17. *Ashley Blanton, Puhatestű, 2012*
18. *Ashley Blanton, Tourniquet: Tightening and Twisting, 2012*
19. *Glenn Brown, Doggerland, 2022*
20. *Glenn Brown, Led Zeppelin II, 2022*
- 21-22. *Részletek vázlatfüzeteimből, 2019*
23. *Dóczi Henriette, Divatbemutató, 2003*
25. *Imre Mariann, Szent Cecília, 1997*
26. *Imre Mariann, Kötődés, 2002*
27. *Németh Boglárka, Chirico képbehelyezés, 2022*
28. *Németh Boglárka, Önarckép, 2021*
- 29-30. *Kezdetleges vázlatok*
- 31-32. *Vázlatok pózzal*
33. *Színes vázlat*
34. *Vázlatos festményeim*
35. *Háttér készítése*
- 36-37. *Képeim kezdeti fázisai*

- 38,39,40. *Képeim alakulásának folyamata*
- 41,42,43. *Újrafestett képeim*
- 44-45. *Képeim alakuló fázisban*
- 46, 47, 48. *Első kép szakaszai*
49. *Második kép szakasza*
- 50-51 *Harmadik kép szakaszai*
52. *Németh Boglárka, Belső Rétegek I, 2023*
53. *Németh Boglárka, Belső Rétegek II, 2023*
54. *Németh Boglárka, Belső Rétegek III, 2023*
55. *Elkészült munkáim egymás mellett*

SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA



Németh Boglárka

Képzalkotás szak BA, nappali tagozat

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Belső témavezető: Mátis Rita DLA, egyetemi docens

Diplomamunkám témájaként az önarcképeket, önábrázolást választottam, ezen belül pedig egy szürreálisabb vonalon indultam el.

Koncepcióm a test biológiai rétegeinek, és a személyiség, érzelmek metaforikusan megjelenített rétegeinek párhuzamba állítása. Érzelmeket, lelkiállapotokat fejezek ki a test és arc segítségével.

Egy három festményből álló sorozatot készítettem, melynek maguk a rétegek az elemei; külső a bőr, középső az erek és izomzat, majd a belső a belsőszervekkel. A 70x100 centiméteres képeket akrillal alapoztam és kezdtem el, majd áttértem olajra és azzal is fejeztem be. Munkáimon kipróbáltam számos festészeti technikát, különböző textúrákat festettem, élénk színeket használtam.

Kutatásaim során megvizsgáltam az önarckép szerepét a művészettörténetben, régi időtől kezdve a modern festészetig; mi volt a jelentősége, mit jelentett ez a műfaj különböző korokban élő művészek számára, hogyan változott fontossága az idők során. Vizsgáltam még a test és érzelmek összekapcsolódását, más művészek hogyan jelenítik meg ezt a témát különböző technikákat használva. Emellett írtam saját tapasztalataimról, gondolataimról a témával kapcsolatban.

A sorozat főleg önkifejező jellegű, célja művészi identitásom bemutatása, egyéniségem és személyiségem kifejezése.

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: NÉMETH BOGLÁRKA
A Hallgató Neptun kódja: 0AVIK8
A dolgozat címe: BELSŐ RÉTEGEK
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: VIZUÁLIS TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év 05 hó 01 nap


Hallgató aláírása

5. - 6. sz. melléklet.

**Bejelentés és lemondás a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen végzett tudományos,
alkotói munka eredményeként létrejött szellemi alkotásról**

Alulírott alkotó bejelentem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen végzett szellemi alkotás eredményeként az alábbi alkotást hoztam létre.

Kijelentem, hogy A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem **Szellemitulajdon-kezelési Szabályzatát** megismertem, és annak rendelkezéseit magamra nézve kötelezőnek elfogadom.

Az alkotás címe és rövid leírása (bizalmas információk nélkül):

Belső Rétegek: Olajfestmény sorozat,
Szürreális ihletű önarckép sorozat, melyben a
test és személyiség, érzelmi rétegeit hozom fűthetősébe,
Érzelmeket ábrázolok, önkifejezés.

Az alkotó adatai (név, szak, évfolyam, elérhetőség):

Németh Boglárka, Képzőművészet BA, 3. évfolyam, nemethbogi13@gmail.com

Alulírott nyilatkozom, hogy a jelen űrlapon közölt adatok a valóságnak megfelelnek, és az azokban bekövetkező változásokat legjobb tudomásom szerint jelzem a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemnek.

Alulírott kijelentem, hogy e műalkotással kapcsolatos minden tulajdonlási jogomról lemondok, az alkotást átadom az intézménynek.

Kaposvár, 2023. év 05. hó 01. nap

A bejelentő aláírása:

Németh Boglárka

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Intézete a fenti adatokat bizalmasan kezeli.

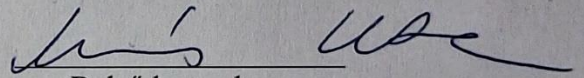
KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A NÉMETH BOGLÁRKA (név) (hallgató Neptun azonosítója: 0AVIK8)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfólió¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védeésre
javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2023 év 05 hó 01 nap


Belső konzulens